

Protocol Sociale Veiligheid

Dit protocol bestaat uit twee onderdelen:

- het anti-pestprotocol
- het protocol cyberpesten

Het Anti-Pestprotocol

Gesprek met het slachtoffer

Als een leerling gepest wordt, is het belangrijk om zo snel mogelijk te reageren. Het is erg belangrijk dat de leerling zelf vertelt wat er gebeurd is en hoe hij of zij daar last van heeft.

De groepsleraar neemt het initiatief tot dit gesprek en moet het slachtoffer een gevoel van veiligheid geven en een rustig moment uitkiezen om met het slachtoffer te gaan praten. De groepsleraar probeert er door het stellen van vragen achter te komen wat er is gebeurd.

In het gesprek kan veel duidelijk worden over de verhoudingen in de groep. Een sociogram kan daarbij verhelderend werken.

In het gesprek is het belangrijk om duidelijk uit te spreken, dat pestgedrag op school niet voor mag komen, dat de groepsleraar dit met alle middelen tegen wil gaan en bereid is om te helpen.

Het gesprek met het slachtoffer en de pester

Voordat er een gesprek is met het slachtoffer én de pester, heeft de groepsleraar eerst een gesprek gehad met de pester om te horen wat hij te zeggen heeft.

Het is ook mogelijk, dat het slachtoffer alleen maar wil vertellen wat er is gebeurd, maar niet wil dat de groepsleraar met de pester gaat praten.

In een pestsituatie is er sprake van een conflict tussen ongelijkwaardige partijen. De pester heeft het slachtoffer onrecht aangedaan.

Het slachtoffer voelt zich buitengesloten of gekleineerd.

Beide partijen hebben een probleem waarin de groepsleraar bemiddelt.

De groepsleraar is in de bres gesprongen voor het slachtoffer, maar heeft het welzijn van beiden op het oog.

Wanneer er wel een gesprek komt met beiden is het volgende belangrijk:

- De gepeste leerling moet zich voldoende beschermd voelen
- De groepsleraar weet, dat hij na het gesprek voldoende mogelijkheden heeft om het onderlinge gedrag in de gaten te houden.
- De leerlingen weten beiden wat de bedoeling van het gesprek is: ik wil met jullie praten, omdat er een probleem is, dat we samen moeten oplossen.
- Er moet voldoende tijd zijn om te praten.

Aan het eind van het gesprek vraagt de groepsleraar beide partijen om oplossingen.

Wanneer er geen bevredigend resultaat is, doet de groepsleraar een voorstel. Als een gesprek goed verloopt, is de afsluiting erg belangrijk. De groepsleraar noemt mogelijkheden: Excuses aanbieden (dit is geen teken van zwakte maar juist eerlijk en sportief) met of zonder groepsleraar: een toezien oog kan belemmerend werken.

Het aanbieden van excuses moet niet te gemakkelijk worden gedaan. De pester kan te snel sorry zeggen om ervan af te zijn en het slachtoffer kan te gemakkelijk de excuses aanvaarden om er voor dit moment vanaf te zijn.

De pester moet er goed over nadenken wat hij de ander heeft aangedaan. De groepsleraar past in samenhang met de situatie een functionele sanctie toe om de pester te confronteren met de consequenties van zijn/haar handelen en het overtreden van de school/groepsafspraken.

Ook is het belangrijk, dat de groepsleraar - zeker in het begin- regelmatig vraagt hoe het nu gaat. Het is ook goed, dat het slachtoffer leert om weerbaar te zijn. In een gesprek met de groepsleraar kan er naar een oplossing worden gezocht hoe het pesten misschien is te voorkomen.

Er is ook een situatie denkbaar dat niet één persoon de pester is maar een hele groep. In zo'n geval kan er net zo te werk worden gegaan als hierboven is beschreven, wanneer er één pester is.

Wat te doen als er in eerste instantie nog geen goede afsluiting/oplossing is?

Dan volgt er binnen max. drie werkdagen een volgend gesprek, om alsnog tot een goede afsluiting te komen.

Gesprekken met de klas

Het slachtoffer en de pester maken deel uit van de groep. Daarom is het goed als de groepsleraar er ook met de groep over spreekt.

Het probleem kan open met de groep worden besproken. Het gesprek moet goed voorbereid zijn. Bijvoorbeeld: *"In onze klas gaan dingen verkeerd. Er wordt niet goed met elkaar omgegaan. Dat is heel erg. Ik wil niet, dat zo iets in deze groep gebeurt. We willen een klas waarin iedereen zich veilig voelt en goed met elkaar omgaat"*.

Op deze manier kunnen de meelopers bij het probleem worden betrokken om de situatie te veranderen. De meelopers moeten opkomen voor het slachtoffer en het pestgedrag melden, wanneer ze het signaleren. Dit is geen klikken!

Bovenschools is het pakket Meidenvenijn beschikbaar: een methode om het pestgedrag onder meisjes in de leeftijdsgroep van 9 t/m 15 jaar aan te kunnen pakken.

Ouders informeren – school informeren

Als een leerling gepest wordt, is het belangrijk om zo snel mogelijk te reageren. Wanneer de leraar merkt dat er sprake is van pesten, probeert hij of zij er alles aan te doen om het pesten te stoppen. De ouders van het slachtoffer en de pester moeten op de hoogte worden gebracht wanneer er pestproblemen zijn.

Echter niet altijd worden signalen in die richting opgevangen. Ouders worden dan ook dringend verzocht zo snel mogelijk dit soort zaken te melden. Wacht niet te lang!

Preventie

1. *Dit pestreglement wordt preventief gebruikt, door het in het begin van het schooljaar met de leerlingen te bespreken. De 10 beloften (zie onder) zijn onderdeel van de klassenregels in de groepen.*
2. *In de eerste schoolweek worden de klassenregels en de schoolregels met de klas besproken. De kinderen worden betrokken bij het opstellen van de klassenregels en zetten hun handtekening.*
3. *De groepsleraren werken aan groepsvorming d.m.v. lessen, spelletjes, evalueren, enz.*
4. *In de pauze wordt naast pleinwacht leerlingbemiddeling toegepast. Kinderen uit de bovenbouw worden ingezet als 'bemiddelaars' bij conflicten.*
5. *Rond de herfstvakantie neemt elke leerkracht ZIEN, sociogram en de vragenlijst Sociale Veiligheid af.*
6. *Na de herfstvakantie volgt een groepsbespreking met de IB-er waarin de resultaten worden besproken.*
7. *De conclusies worden meegenomen naar de teamvergadering. Hier wordt gekeken welke dingen we moeten aanpassen.*
8. *Na de herfstvakantie hebben we met elke ouder een gesprek over het kind, gericht op het sociaal emotioneel functioneren.*
9. *Sanctiebeleid: er wordt gebruik gemaakt van het 'Pleinwachtschriftje'. Daarin staat als er iets voorgevallen is en met welk(e) kind(eren). Bij grensoverschrijdend gedrag worden de afgesproken sancties toegepast.*
10. *In de bovenbouw worden preventielessen Mediawijsheid gegeven.*

Pestprotocol: stappenplan

1. Het slachtoffer vertelt, eventueel in het bijzijn van de ouders, wat er is gebeurd.
2. De leraar stelt vragen om het probleem helder te krijgen.
3. De leraar geeft aan dat hij wil helpen.
4. De leraar observeert de pesters en het slachtoffer.

5. Indien het slachtoffer dat wil, gaat de leraar praten met de pester.
6. Indien het slachtoffer geen confrontatie wil met de pester en ook niet eens wil dat zijn/haar naam wordt genoemd, moet de leraar toch wat bedenken om iets aan het pesten te doen.
7. Er volgt een gesprek met beide partijen.
8. De leraar vraagt beide partijen om een oplossing.
9. Indien er geen oplossing komt, doet de leraar een voorstel.
10. De leraar sluit het gesprek af.
11. In de komende tijd vraagt de leraar regelmatig hoe het nu gaat.

Ouders van het slachtoffer en de pester worden ingelicht wanneer een leerling het slachtoffer van pesten is, zelfs wanneer er zich eenmalig een ernstige situatie heeft voorgedaan.

De 10 beloften om niet te pesten

Ik beloof,

1. Dat ik niemand zal pesten.
2. Dat ik iemand die gepest wordt, zal helpen.
3. Dat ik geen vervelende dingen over iemand anders zeg.
4. Dat ik een ander niet zal uitlachen.
5. Dat ik geen rare woorden tegen een ander zeg.
6. Dat ik geen rare dingen zeg over hoe iemand eruit ziet.
7. Dat ik niet aan de spullen van iemand anders zit.
8. Dat ik het (samen met de meester of juf) weer goed maak als ik ruzie heb gehad.
9. Dat ik het tegen de meester of juf en tegen papa of mama zeg als er iemand gepest wordt.
10. Dat ik eerlijk ben en me, ook als ik niet op school ben, aan de regels houd.

Protocol Cyberpesten

Dit protocol is onderdeel van het protocol "Sociale Veiligheid" en heeft betrekking op digitaal pesten.

In dit protocol staat beschreven hoe cyberpesten te herkennen is en op welke wijze wordt opgetreden.

Inleiding

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Op het internet kan men een andere identiteit aannemen of volledig anoniem blijven, waardoor de grenzen van het pestgedrag worden verlegd. Dit protocol voorziet in een integrale aanpak met ouders.

Preventief

In de bovenbouwgroepen 6, 7 en 8 zal de leerkracht met de groep de voordelen én risico's bespreken van het gebruik van chatprogramma's en/of e-mailcontacten tussen leerlingen onderling.

Informatie hierover is te vinden op diverse websites, welke verderop in het protocol worden genoemd.

Curatief

Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert, dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan.

1. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s)

Deze twee onderdelen vallen beiden onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- deze leerling en diens klacht serieus neemt.
- de leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt.
- zich probeert in te leven in de leerling.
- geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen.
- de leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en te verwijderen wanneer het om pesten via chatprogramma's gaat. Voordat de leerling dit doet moet deze de gesprekken uitprinten die hij/zij heeft gevoerd met de pester. Deze gesprekken kunnen mogelijk als bewijsmateriaal dienen.
- door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de

dader is. Wanneer het pesten op school gebeurt kan dit in samenwerking met het systeembeheer worden opgespoord/achterhaald. De stijl van het bericht en eventuele taalfouten en aanwijzingen kunnen de dader verraden. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er aan de hand is.
- Door te vragen.
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen.
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling.
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is. Er kunnen dan strafrechtelijke consequenties volgen.

Als het pesten op deze manier bespreekbaar wordt gemaakt, bestaat het gevaar dat het slachtoffer opnieuw door de pester(s) wordt benaderd. We zorgen ervoor dat het pestbeleid wordt uitgevoerd en dat leraren oog houden voor het pestgedrag.

Wanneer er goed pestbeleid wordt toegepast, wordt de kans op herhaling kleiner.

2. Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen. Denk hierbij aan het volgende:

- Vraag hen of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven.
- Vertel ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is
- Informeer de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden.
- Vertel hen welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen
- Verwijs de ouders/verzorgers voor meer informatie naar bijvoorbeeld:
- www.pestweb.nl. Zij kunnen antwoord geven op vragen van ouders/verzorgers. Zij zijn ook per telefoon te bereiken.
- www.mijnkindonline.nl

